

SCOPUS • WEB OF SCIENCE • CITESCORE • DOI • SJR • IMPACT FACTOR

www.nim.media

№5

01.10
2020

НАУКА ТА МЕТРИКА

ТЕМА ВИПУСКУ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ, ЯК СУБ'ЄКТ НАУКОМЕТРІЇ

В ЯКОМУ ЖУРНАЛІ
ОПУБЛІКУВАТИ
СТАТТЮ?

*Огляд наукових
журналів
України*

СУЧАСНА
ІТ-ІНФРАСТРУКТУРА
ЕЛЕКТРОННОГО
ЖУРНАЛУ

ВКЛЮЧЕННЯ ЖУРНАЛУ У
SCOPUS TA WEB OF SCIENCE
ЯК ПОТРАПИТИ ДО КАТЕГОРІЇ "А"?

ЯК ВИЗНАЧИТИ
НЕДОБРОСОВІСНИЙ
НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ?

3 **ВІД РЕДАКТОРА** **АНАЛІТИКА:****14** **Реалізації дослідницьких інновацій – стартап-рух в Україні**

Який вектор дій може допомогти вітчизняним інноваціям отримати фінансову підтримку та розвинути сполучення «наука – підприємництво» у майбутньому?

12 **Огляд наукових журналів України. В якому журналі опублікувати статтю?**

Поради, як ефективно підібрати якісний науковий журнал для конкретних наукових цілей вченого

17 **Підсумки одного року функціонування науково-навчального центру**

Здобутки та досягнення науково-навчального центру, плани на майбутнє

10 **Правильна організація часу науковця – запорука успіху швидкої публікації статті**

Декілька ключових моментів, на які варто звернути увагу вченому під час планування наукової діяльності

7 **Шлях наукової розробки: від ідеї до патенту**

Як в Україні відбувається комерціалізація вчених розробок? Аналіз та шляхи покращення ситуації у сфері наукових патентів

 НОВИНИ:**22** **Scopus оновила методологію розрахунку CiteScore**

Як тепер розраховується показник CiteScore та у чому полягають основні зміни?

22 **Виключення журналів зі Scopus. Чому так стається?**

Як Elsevier перевіряє наукові журнали, і що саме може слугувати причиною виключення журналів зі Scopus

33 **Скільки журналів виключили з Journal Citation Reports? Звіт від Web of Science**

Що було додано чи змінено в діяльності бази даних Web of Science?

 ДОПОМОГА ВЧЕНОМУ:**24** **Як визначити недоброчесний науковий журнал?**

Чи знаєте Ви різницю між «виданням-хижаком», «фейком» або «клоном»?

18 **Сучасна IT-інфраструктура електронного журналу, що претендує на включення в Scopus та Web of Science**

Перелік основних функцій та вимог до сайту наукового журналу, який відповідатиме стандартам міжнародних баз даних

26 **Включення журналу в Scopus та Web of Science. Як потрапити до категорії «А»?**

Головні кроки процесу включення наукового журналу в Scopus та Web of Science

30 **Різниця показників CiteScore та SJR. Чому вірити?**

Чому показники квартилю видання різні в сервісах Scimago та Scopus? Детальна аналітика

Наукометрія очима глянцевого журналу

Головний редактор видання «Наука та метрика» Андрій Цурган розповів про ідею створення видання, сферу наукометрії, співпрацю з вітчизняними ЗВО та плани проєкту у майбутньому

ВІД РЕДАКТОРА

Вітаю, шановні колеги!

Наукові журнали — один із найважливіших суб'єктів наукометрії та невід'ємна частина діяльності кожного вченого. Наукове видання об'єднує статтю автора та наукову спільноту і допомагає представити результати дослідження вченому суспільству.

Сьогодні розміщення своєї статті у рейтинговому та впливовому журналі позитивно впливає на репутацію й професійні показники вченого, відкриваючи безліч можливостей для подальшого розвитку науковця як в Україні, так і за кордоном.

Функціонування наукового журналу є складним і багатофакторним процесом. Він передбачає нескінченну боротьбу за якісний контент для випусків, підвищення власних метрик і рейтингів та включення у такі бази даних, як Scopus, WoS та інші.

Під час формування попередніх випусків журналу наша команда ставила за мету детально дослідити всі аспекти публікаційної діяльності з точки зору вченого. П'ятий випуск, у свою чергу, увібрав матеріали, що націлені на висвітлення особливостей роботи наукових журналів.

З нового номеру Ви дізнаєтесь не лише корисну інформацію щодо публікаційної діяльності, а й знайдете спеціалізовані дослідження про особливості покращення показників наукового видання, включення журналу до бази даних Scopus та залучення нових міжнародних досліджень й партнерів.

З повагою,
Андрій Цурган

Видання «Наука та метрика» у квітні відсвяткувало свою річницю роботи, а у листопаді буде рік як розпочав свою діяльність інформаційний портал журналу. З цього приводу ми вирішили взяти інтерв'ю у головного редактора Андрія Цургана, який разом зі своєю командою веде та розвиває цей проєкт в Україні, допомагаючи вітчизняним науковцям орієнтуватися у всіх подіях, пов'язаних з наукою та наукометриєю у нашій державі та за кордоном.

● Як виникла ідея створити видання, яке займається дослідженням сфери наукометрії? —

У сфері наукометрії я почав працювати як маркетолог в команді компанії «Наукові публікації – Publ.Science». На той час про наукометрію практично ніхто не говорив, але мені та моїм колегам хотілось досліджувати галузь більш детально та доносити до вчених інформацію за допомогою ретельної експертизи, аналізу, розуміння запитів науковців. Саме тому й виникла ідея рухатися у цьому напрямку. Нашим основним прагненням було допомогти українському досліднику розібратися на глибинному рівні, чому наукометрія є важливою складовою його наукової діяльності, і як можна використовувати її інструменти для професійного розвитку.

Спочатку зі своїми колегами ми хотіли створити дайджест корисних новин та статей, але так захопились його підготовкою, що написали статей на повний випуск журналу. Після цього наша мета стала зрозумілою. На той час команда видання складалась з 4 людей. Поступово цілі проєкту, колектив та затрати почали зростати. Ми стали залучати експертів з наукометрії, спеціалістів, вчених, журналістів, заглиблюватися у сферу, піднімаючи все більш складні та актуальні теми. Але залишалось болюче питання інвестицій для розвитку проєкту. Тоді нашим партнером стала компанія «Наукові публікації», яка ідеологічно розділяла нашу мету.

● А Ви не вважаєте, що наукометрія досить вузька сфера, щоб її висвітлювати? —

Так, наукометрія дійсно специфічна сфера, в якій мало хто досліджує і пише аналітичні та корисні матеріали. Тому наша задача й базується на тому, щоб вирішувати цю проблему шляхом вивчення, популяризації сфери в наукових колах, акцентування уваги на актуальних проблемах, розширенні співпраці з вітчизняними та міжнародними вченими, які також зацікавлені у її розвитку.

● Якими принципами Ви керуєтесь, створюючи цей проєкт? —

Ідеологія нашої команди базується на формуванні якісного як «зовнішнього», так і «внутрішнього» контенту. Саме тому для кожного випуску друкованого видання ми витрачаємо багато часу на інформаційну складову і на розробку унікального дизайнерського оформлення обкладинки випуску, а також кожної статті та новини, що потрапляють до номеру журналу. Це необхідно для комплексного враження про журнал. Наша аудиторія хоче отримувати корисні матеріали, яким можна знайти практичне використання. Саме це ми реалізовуємо щоденно. Я глибоко переконаний, що в науці немає місця «воді». А за час роботи над нашим проєктом це переконання лише підтвердилося. Науковців цікавить те, що може допомогти їм в їхній профільній діяльності та професійній реалізації.

● Розкажіть про тонкощі процесу підготовки випуску до друку

Перед розробкою кожного випуску ми спершу обираємо тематику, над якою будемо працювати всією авторською та редакторською групою. Ми аналізуємо сферу, її проблематику на даний момент часу, вивчаємо запити нашої аудиторії та тільки після цього приймаємо рішення. Зміст випуску розроблюється на брифінгах з авторами видання. Кожен має змогу запропонувати свої ідеї, думки, що згодом стануть єдиною структурою номеру журналу.

Особисто до моєї сфери відповідальності, поміж іншого, входить й прийняття рішення щодо розробки головної сторінки випуску та створення/відбору/розміщення графічного матеріалу для інформаційних матеріалів.

● Як Ви обираєте авторів у штат? Хто пише для видання?

Перш за все для нас важлива експертність авторів. Тому на початку створення журналу, в силу співпраці з компанією «Наукові публікації», ми почали залучати до кооперації експертів компанії, які ділилися своїм досвідом у сфері наукометрії. Наша команда радіє, що після певного часу до нас стали долучатися вчені та журналісти з пропозицією писати для нашого видання.

Наші автори мають цінний науково-публікаційний досвід. Вони постійно моніторять закордонні ресурси, офіційні сайти, блоги та сторінки наукометричних

«гігантів»: Scopus та Web of Science, спілкуються з вітчизняними та закордонними колегами, слідкують за блогами та соціальними мережами, аналізують наукометричну ситуацію у світі. Саме такий підхід допомагає розуміти сферу, прогнозувати шляхи розвитку, експертно реагувати на нестандартні для наших науковців події, швидко пропонуючи ефективні рішення та поради.

Ми співпрацюємо на добровільній основі, і для нас це є важливим показником, що сфера наукометрії дійсно хвилює вчених, які готові витратити свій дорогоцінний час на аналіз актуальних тем з галузі.

● Які маркетингові рішення Ви втілюєте у роботі над проєктом?

У стратегію розвитку нашого проєкту закладені класичні та ноу-хау рішення зі сфери маркетингу для забезпечення розвитку потенціалу проєкту та його зростання. Ми активно використовуємо соціальну мережу Facebook, розвиваємо канал в Telegram, регулярно проводимо інформаційні e-mail розсилки. Також створюємо разом з партнером унікальний відеоконтент, співпрацюємо з науково-навчальним центром, який проводить вебінари та семінари з наукометрії. Ми постійно аналізуємо відвідуваність сайту, щоб вдосконалювати його та робити більш інтуїтивним для використання. Інструменти постійно оновлюються. Для подальшого ефективного розвитку та функціонування нам необхідно тримати руку на пульсі тенденцій та продумувати нові рішення.

● Як вплинув на роботу карантин? Чи виникли якісь труднощі під час роботи?

Карантин не вплинув серйозно на роботу журналу, проте нам довелось трохи затримати вихід четвертого випуску журналу. Всі співробітники видання працювали віддалено. Ми стали «віртуальною редакцією» на деякий час. Хоча переважна більшість нашої команди так і функціонує. Наприклад, віддалено погоджують теми для статей, надсилають їх на доопрацювання і публікацію в журналі (автори видання) або редагують матеріали випуску в онлайн режимі (редакційна група).

Так як люди, які працюють над проєктом «Наука та метрика», займаються ним на добровільних, ідейних засадах – наш журнал не втратив жодного «бійця» за час карантину. Єдині незручності з'явилися лише через затримки в роботі з поліграфією, а також з віддаленим друком, неможливістю безпосередньо контролювати процес виготовлення випусків і складністю з їхнім подальшим поширенням.

● Аналізуючи діяльність видання, який відгук воно знайшло серед наукової спільноти?

На початку запуску проекту ми навіть не могли розраховувати на таке велике охоплення цільової аудиторії. Вченим дійсно цікаво дізнаватися про всі тонкощі публікаційної діяльності у вітчизняних та міжнародних журналах, відмінностях у діяльності наукометричних баз даних, в розрахунках, пов'язаних з індексами, метриками тощо. Мої слова можуть підтвердити цифри. Проїшов майже рік після запуску нашого інтернет-порталу, і сьогодні його відвідує у середньому 20 тисяч користувачів у місяць, а наукові бібліотеки та опорні ЗВО України систематично цитують наші аналітичні статті, новини, ексклюзивні інсайдерські матеріали на своїх сайтах та в соціальних мережах.

● Андрію, поділіться стратегічними планами видання

На цей момент розвитку проекту ми розглядаємо медійні майданчики, що схожі у своєму напрямку діяльності з нами, а також спеціалізовані платформи, бібліотеки, ЗВО, науково-орієнтовані сайти, блоги, групи в соціальних мережах, які можуть бути альтернативним місцем розміщення нашого контенту. Ми відкриті до співпраці та активно запрошуємо вчене товариство долучатися до нашого авторського колективу, щоб разом з нами висвітлювати сферу наукометрії.

Насправді, планів дуже багато. Але глобальна ціль – розвивати сферу наукометрії та науки у нашій державі, так і залишається! Окрім цього, писати ще більше якісних матеріалів, які будуть допомагати нашим вченим глибше орієнтуватися у всіх подіях, новинах та нововведеннях у сфері. Ми прагнемо, щоб наші науковці робили впевнені кроки у своїй діяльності, не відволікаючись на моніторинг інформації, яку вони і мають отримувати від професійних ЗМІ.

Якщо Ви бажаєте стати підписником, партнером або автором журналу «Наука та метрика», напишіть на нашу пошту info@nim.media або заповніть форму для зв'язку на сайті www.nim.media

ШЛЯХ НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ: ВІД ІДЕЇ ДО ПАТЕНТУ

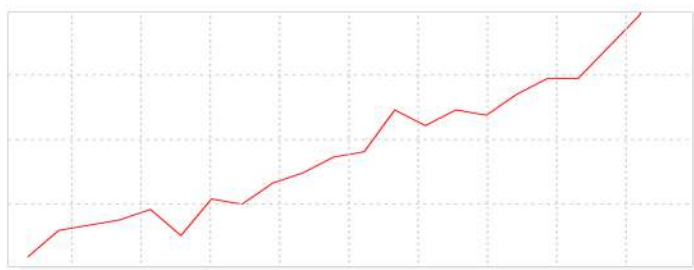
Здається, що придумати ідею, експериментально її перевірити й запропонувати розробку або патент ринку не є складним процесом. В XXI столітті в такому форматі реалізуються стартапи. Але щоб перевірити ідею потрібно мати як мінімум лабораторію і певне фінансування.

В той же час ідея в 99% випадках є результатом синтезу аналізу інформаційних потоків, практичного досвіду та потреби вирішення певної проблеми.

Так, в далекому 1556 р. була видана «De Re Metallica» («Про гірничу справу») за авторства вихідця з Саксонії Georgii Agricolae (Георг Аґрікола або Георг Павер, 1494-1550), в якій вперше було узагальнено та систематизовано тогочасні практичні знання та технології стосовно гірничої справи та металургії. Впродовж століть книга була посібником для багатьох поколінь вчених та практиків, тим більш що вона перекладена багатьма європейськими мовами. Так була закладена перша цеглина в фундамент науки про метали. В подальші століття кількість наукових публікацій та технологій стрімко зростала, тим більш що метали були рушійною силою трьох промислових революцій. Аналогічним чином в часовому вимірі розвивались гуманітарні та інші технічні науки.

І ось настав час, коли суспільство вирішило визначити коефіцієнт корисної дії (ККД) науковців. І тому для оцінювання ККД були вибрані кількість публікацій та цитувань, а також індекс Гірша (h - index).

В сегменті технічних наук результативність наукової роботи, з одного боку, визначають кількістю статей науковця або колективу науковців. З іншого боку, ефективність наукової роботи проявляється у впровадженні розробок в технологічно-бізнесове виробництво. Очевидно, що основна мета науковця – просування розробки

на ринок. Позитивного результату можливо досягти або шляхом створення своєї компанії для виробництва нового продукту або продажем патенту/розробки іншій виробничій компанії.

На першому етапі визначимо, чи є взагалі зв'язок між кількістю публікацій та заявок на патенти у світовому вимірі. Проведене співставлення рейтингів країн за підсумками 2018 р. за кількістю цитованих публікацій та кількістю поданих заявок на патенти показало наступне.

В форматі «Топ – 50» країн світу коефіцієнт кореляції між вказаними масивами даних становить 0,89, в форматі «Топ – 10» – 0,86. Таким чином, на світовому ринку науки має місце тісний зв'язок між цитуванням наукових публікацій та патентуванням наукових ідей/розробок. Якщо розглянути «Топ-10» країн-лідерів світового ринку науки, то слід констатувати перевагу США та Китаю над іншими країнами світу (табл. 1). Їх сумарна частка в цитованих публікаціях за 2018 р. складає 32,4%, а в поданих заявках на патенти – 68,1%. Це свідчить не тільки про гегемонію цих країн у науковому плані, а і про домінування на світовому товарному ринку. При цьому, слід відзначити, що в 2018 р. на десять країн-лідерів припало 61% цитованих публікацій та 85,5% заявок на патенти. Україна в звітному році за кількістю цитованих публікацій зайняла 46 місце (частка 0,37%), розмістившись між Чилі (0,38%) та Колумбією (0,34%). За кількістю поданих заявок на патенти Україна знаходиться на 28 місці (0,13%) між Філіппінами (0,14%) та Аргентиною (0,12%).

Таблиця 1. Рейтинг Топ - 10 країн у форматах «цитовані публікації» та «заявки на патенти» в 2018 р.

Топ 10 (2018)	Країна	Цитовані Публікації (ЦП)		Заявки на патенти (ЗП)		Відношення кількості ЦП до ЗП, од.
		Кількість тис. шт.	Частка, %	Кількість тис. шт.	Частка, %	
1	США	592,8	16,25	597,1	19,01	0,99
2	Китай	589,0	16,15	1542,0	49,10	0,38
3	Велика Британія	178,9	4,91	20,9	0,67	8,54
4	Німеччина	165,2	4,53	67,9	2,16	2,43
5	Індія	163,1	4,47	50,1	1,59	3,26
6	Японія	124,8	3,42	313,6	9,98	0,40
7	Франція	111,3	3,05	16,2	0,52	6,86
8	Італія	107,8	2,96	9,8	0,31	10,98
9	Канада	99,3	2,72	36,2	1,15	2,75
10	Австралія	92,5	2,54	30,0	0,95	3,09
	Разом Топ-10	2224,6	61,00	2683,8	95,46	0,83
	Решта країн	1422,4	39,00	456,8	14,54	3,11
	Всього світ	3647,0	100,00	3140,6	100,00	1,16
46	Україна	13,6	0,37	4,0	0,13	3,43

Примітка. Вихідні дані від Scimago Journal & Country Rank i World Intellectual Property Organization.

На другому етапі прослідкуємо, чи є зв'язок між кількістю публікацій та кількістю патентів у галузевому вимірі. Основна проблема для аналітика, це співставлення класифікацій публікацій (статей) і патентів. У форматі світового ринку проведений порівняльний аналіз кількості галузевих заявок на патенти в 2017 р. та кількості наукових публікацій на відповідну тематику в базі Dimensions дозволяє зробити певні висновки (рис.)

По перше, слід відзначити, що за кількістю статей лідирують «Інформаційно-обчислювальні науки і технології», «Інженерія матеріалів» та «Електрична та електронна техніка». В той же час, в сегменті подачі заявок на патенти перші три місця займають «Інформаційно-обчислювальні науки і технології», «Електрична та електронна техніка» та «Інформаційні системи». Як бачимо, це відповідає трендам Industry 4.0.

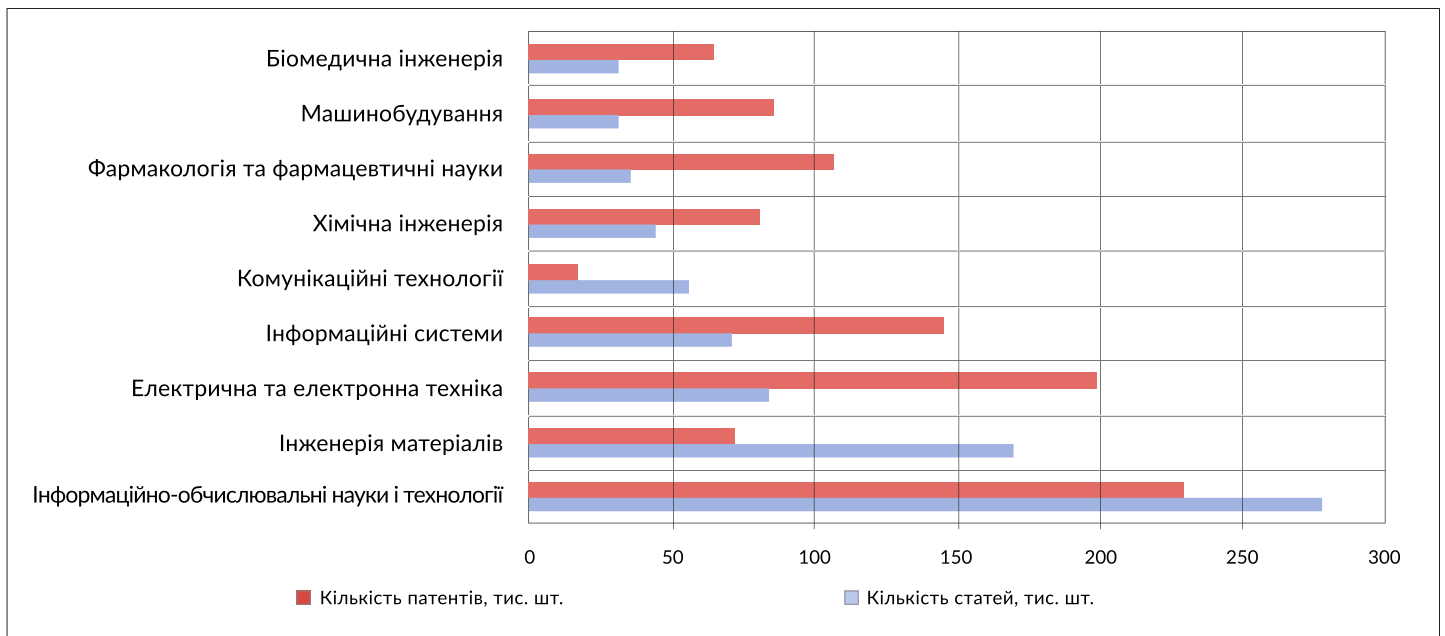

Рис. Галузеве співставлення кількості статей (Dimensions) і кількості заявок на патенти (WIPO) в 2017 р. в світі.

По друге, встановлено, що в даній вибірці світового виміру коефіцієнт кореляції між кількістю патентів та кількістю наукових статей в наведених галузях становить 0,60. Це свідчить про доволі тісний зв'язок між цими показниками наукової діяльності. Тобто частина ідей, що висвітлюються в статтях і публікуються в журналах, оформлюються як об'єкти інтелектуальної власності з перспективою реалізації на ринку. Різниця в оцінці коефіцієнту кореляції між публікаціями та

патентами з використанням баз Scopus та Dimensions свідчить про різне наповнення цих баз, а також класифікаційні відмінності. Це не дозволяє точно визначити потрібні параметри вибірок.

Співставлення даних по Україні в форматі промислових галузей стосовно «цитованих публікацій» по базі Scopus та «заявок на винаходи» відповідно до звіту ДП «Український інститут інтелектуальної власності» викликає певні складнощі. Проте згруповані дані (табл. 2) надають певні матеріали для роздумів і висновків.

Таблиця 2. Україна: співставлення «цитованих публікацій» та «заявок на винаходи» у 2019 р.

Примітка. Вихідні дані від Scimago Journal & Country Rank і ДП «Український інститут інтелектуальної власності».

По-перше, в 2019 р. коефіцієнт кореляції між «цитованими публікаціями» та «заявками на винаходи» в Україні в промисловому сегменті науки становить 0,22. Це свідчить про доволі низку трансформацію наукових досліджень та ідей в об'єкти інтелектуальної власності (винаходи). По друге, якщо в світовому промисловому сегменті (рис.) відношення кількості статей до кількості патентів в середньому становить 1,1 (2017 р.), то в Україні – 7,9 (2019 р.) – табл. 2. Це свідчить про низький рівень комерціалізації українських розробок і, відповідно, відставання української промисловості від світового тренду. Очевидно, що українська наука потребує не тільки уваги від державних органів управління, а і від українського бізнесу.

В цілому, якщо комплексно розглянути працю науковця в сегменті технічних наук, то вона набагато об'ємніше. І тому, для оцінки ККД науковця або його індексу ефективності (efficiency scientist, ES - coefficient), пропонується враховувати і кількість виданих книг, і використання розробок в бізнесі. Таким чином:

$$ККД_n = (K_{ст} \times K_{пс} + K_{ст} / K_a + K_{п} \times K_{пс} + K_{кн} \times K_{пс} + K_{комп}) / 100,$$

Де:

ККД_н – коефіцієнт корисної дії (індекс ефективності) науковця за звітний період, одиниць;

Таблиця 2	Цитовані публікації (ЦП)		Заявки на винаходи (ЗВ)		Відношення кількості ЦП до ЗВ, од.
	Найменування галузей	Кількість, шт.	Частка, %	Кількість, шт.	Частка, %
	Електрична та електронна техніка	2304	34,41	74	8,71
	Інформаційно-обчислювальні науки і технології	1235	18,44	24	2,82
	Машинобудування	1208	18,04	410	48,24
	Інформаційні системи	734	10,96	6	0,71
	Інженерія матеріалів	666	9,95	81	9,53
	Хімічна інженерія	373	5,57	80	9,41
	Біомедична інженерія	105	1,57	21	2,47
	Фармакологія та фармацевтичні науки	53	0,79	127	14,94
	Комунікаційні технології	18	0,27	27	3,18
	Разом	6696	100,00	850	100,00

К_{ст} – кількість опублікованих статей за звітний період, од.;
К_{пс} – кількість посилань на статті/патенти/книги науковця за звітний період, од.;
K_a – кількість авторів в опублікованих статтях, од.;
K_п – кількість патентів у науковця за звітний період, од.;
K_{кн} – кількість опублікованих книг за звітний період, од.;
K_{комп} – кількість компаній, що використовують розробку науковця, од.

Тому є можливість більш комплексно оцінити новизну ідей, результатів експериментів науковця та просування їх у вигляді товарів на ринку.

Наразі реалізація такого проєкту в масштабі країни потребує створення відповідної інтернет-платформи, що містить бази даних науковців, розробки детального класифікатора галузей (як приклад можна навести класифікатор бази Dimensions - ANZSRC), а також баз статей, об'єктів інтелектуальної власності та компаній, що впровадили нові технології або пропонують ринку нові товари. Адже немає меж вдосконаленню!

© Гнатуш Віталій, канд. техн. наук, незалежний аналітик

ПРАВИЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЧАСУ НАУКОВЦЯ – ЗАПОРУКА УСПІХУ ШВИДКОЇ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ

Кожен вчений за період своєї діяльності стикається з питанням публікації результатів своєї праці в наукових журналах. На сучасному етапі розвитку наукометрії кількість публікацій прямопропорційно впливає на престижність вченого в науковому світі. Проте важлива не тільки кількість наукових робіт, а також якість. За тривалий період співпраці із науковцями різних країн, я зміг прослідкувати загальну тенденцію, яка полягає у відсутності часу для публікації своєї статті. Стикаючись з цією проблемою під час написання власних наукових робіт, я визначив декілька ключових моментів, на які варто звернути увагу вченому:

Автор
ВЛАДИСЛАВ РОМАНЕНКО

• Визначення наукової цілі

Вибір журналу з високими чи низькими показниками залежить від мети публікації. Якщо Ви аспірант і тільки розпочинаєте свою наукову кар'єру – достатньо буде опублікувати результати своїх досліджень у журналах, які входять до Переліку наукових фахових видань України. В той же час, якщо робота має

наукову новизну, в ній є чітка і логічна структура, і вона може зацікавити інших науковців – можна спробувати свої сили і подати статтю до фахових видань категорії «А», які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (в переважній більшості це журнали, які індексуються в Scopus та Web of Science). Якщо ціллю публікації є отримання вченого звання або ступеня – особливу увагу

варто звернути на квартал журналу, в якому планується розгляд статті, оскільки індексація в престижних журналах зараховується як декілька публікацій у фахових виданнях.

• Формування публікаційного плану

Після визначення наукової цілі публікації варто звернути увагу на публікаційний план. Його формування дозволить більш чітко визначити пріоритети у науковій діяльності і в подальшому сконцентрувати свою увагу на тих моментах, які допоможуть досягти поставлених завдань. Не варто одразу формувати план з наукових публікацій на декілька років вперед. Достатньо розпочинати з планування публікаційної активності на найближчий рік, що дозволить оцінити свої сили в написанні статей. Раджу першочергово працювати над тими публікаціями, які плануються до подачі у високореєтингові журнали Scopus або Web of Science, оскільки процес рецензування може тривати більше року. Не менш важливо визначитись, насамперед, з наукометричною базою даних, що дозволить сфокусувати свою увагу на меншому переліку наукових видань та заощадити час на публікацію.

• Зважений підхід до вибору наукового журналу

Після написання статті одним з найбільш важливих етапів є вибір наукового журналу для публікації. Вибір потрібного видання рекомендуємо розпочинати ще тоді, коли готова основна частина статті. Такий спосіб дозволить зекономити дорогоцінний час, оскільки можна паралельно з роботою над доопрацюванням матеріалу переглядати наукові журнали і відбирати для себе ті, які найбільше підходять для наукових цілей вченого. Також зазначу, що готову статтю не варто одразу подавати в

перший-ліпший журнал, назва якого відповідає темі Вашої роботи. Необхідно для початку відібрати кілька найбільш оптимальних на Вашу думку видань і ретельно ознайомитись із списком останніх публікацій, а також провести аналіз по співвідношенню тематики роботи у відповідності з науковим напрямом журналу. У разі, якщо поспішно відправити статтю до публікації, можна отримати

відмову тільки через невідповідність наукових інтересів журналу і Вашої роботи. Через це можна втратити дорогоцінний час, який можна було б витратити на продовження наукової діяльності чи публікацію інших праць.

Слід пам'ятати, що журнали, які входять в міжнародні наукометричні бази даних, висувають досить суворі вимоги до публікацій. Потрібно бути готовим до того, що багато видавництв після рецензування наукової роботи можуть повернути її Вам на доопрацювання або й зовсім відмовити в публікації. Маючи попередньо відібраний список журналів, не буде необхідності витрачати час на хаотичний пошук альтернативних варіантів для публікації, особливо коли є обмеження в термінах виходу статті (у випадку із захистом дисертації чи поданням заявки на грант).

• Якісний академічний переклад англійською мовою

Окрім чітко структурованої статті у відповідності до вимог міжнародних журналів, варто підготувати якісний переклад статті академічною англійською мовою. Навіть володіючи іноземною мовою на достатньо високому рівні, рекомендовано передати свої наукові матеріали носію мови на коригування, який зможе якісно виконати переклад, що в подальшому значно спростить рецензування статті. Наявність великої кількості помилок під час перекладу – вагома причина для відмови у публікації статті в журналі.

Для організації свого часу науковцю необхідно звернути увагу на наступні моменти:

- чітко розуміти, для яких наукових цілей потрібна публікація;
- скласти публікаційний план і визначитись з пріоритетністю роботи над науковими статтями;
- розпочинати попередній підбір журналів ще до моменту завершення робіт з написання публікації;
- забезпечити якісний переклад англійською мовою самостійно або за допомогою досвідчених перекладачів.

В останні роки з розвитком наукометрії з'явилась велика кількість посередницьких компаній, які надають весь спектр науково-публікаційних послуг. Інколи, щоб зекономити свій час, науковці звертаються до консалтингових організацій. Такий підхід до вирішення проблеми швидкої публікації статті дозволяє вченому сконцентруватись на своїй дослідницькій діяльності, в той час як посередники займатимуться технічними моментами. Тож ще одне запитання, над яким варто замислитись науковцю: «Витрачати свій дорогоцінний час на пошуки журналів та тривалий публікаційний процес чи довірити цю роботу професіоналам і зосередитись на дослідницькій діяльності?»

ОГЛЯД НАУКОВИХ ЖУРНАЛІВ УКРАЇНИ: В ЯКОМУ ЖУРНАЛІ ОПУБЛІКУВАТИ СТАТТЮ?

Авторка
МАРИНА ЯЩЕНКО

Будь-який важливий етап розвитку наукової діяльності вченого пов'язаний з публікаційною активністю. Для отримання звань доцента, професора, старшого наукового дослідника, наукових ступенів, оппонування робіт та інших наукових цілей вчені повинні мати значні здобутки в дослідженні актуальних проблем своєї наукової галузі, а також мати публікаційний портфель, що фактично виступає презентацією його наукових досліджень.

Нещодавно на рівні нормативних актів були внесені вимоги про обов'язкову наявність публікацій в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science. Відсутність необхідного рівня обізнаності у вітчизняних вчених, на жаль, призвела до того, що про публікації в цих журналах з'явилося безліч міфів та неточностей, що призводять до виникнення труднощів, які заважають вченим реалізувати свої наукові цілі.

Однією з проблем, що наразі гостро стоїть перед науковцями нашої країни, є підбір журналу для публікації своїх робіт. Розберемо детально, де вченому краще опублікувати свої статті.

НОРМАТИВНА СКЛАДОВА

Орієнтиром у визначенні журналу для публікації виступає Перелік українських фахових видань, який затверджує Міністерство освіти і науки України.

Згідно з Реєстром наукових фахових видань України, станом на 31.07.2020 в Україні зареєстровано **1109** наукових фахових видань, з них **69** – виключно електронні. Журнали згідно з вимогами Наказу МОН № 32 від 15.01.2018 розподілені за двома категоріями: «А» та «Б».

ЖУРНАЛИ КАТЕГОРІЇ «А»	ЖУРНАЛИ КАТЕГОРІЇ «Б»	ЖУРНАЛИ КАТЕГОРІЇ «В» (нефахові)
Відповідають вимогам міжнародних баз даних та входять в Scopus та/або Web of Science Core Collection.	Відповідають вимогам наукових журналів та мають: свідоцтво про держреєстрацію, ISSN, DOI, веб-сайт з англійським інтерфейсом, латинські метадані, розміщення у «Науковій періодиці» та профільних базах даних, а також виконання вимог до редакційного складу.	Категорія присвоюється всім науковим фаховим виданням, що включені до Переліку. Також може присвоюватися журналам, що були вилучені з категорії «А» або категорії «Б», на термін два роки. Якщо видання протягом двох років не отримало права на присвоєння категорії «А» чи категорії «Б», вилучається з Переліку без права поновлення.

Українські журнали в Scopus

• у базу даних Scopus на сьогодні входить лише 75 журналів, і майже всі технічного спрямування;

Українські видання у Web of Science

• у Science Citation Index Expanded входить всього лише 15 журналів України, це журнали технічного спрямування (фізика, хімія, біологія, математика і т.д.), які відповідають усім вимогам цієї бази даних та мають імпакт-фактор.

► Станом на липень 2020 року в Social Sciences Citation Index (WoS) та Arts & Humanities Citation Index (WoS) – **не входить жодний журнал України**. На жаль, українські журнали, що приймають статті з соціального напрямку та з мистецтва, не відповідають високим вимогам бази даних WoS.

► До Emerging Sources Citation Index (ESCI) входить **68** журналів.

Станом на 31.07.2020 до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science (Core Collection) одночасно входить 32 вітчизняних наукових видань.

Таким чином, журнали за напрямками педагогіка, юриспруденція, економіка, психологія, філологія, лінгвістика, риторика, соціологія, історія, політологія, культурологія, соціальна географія, антропологія, культура, музика медіа та багато інших або взагалі не представлені, або представлені одиницями.

Саме тому за цими напрямками вкрай складно, а іноді неможливо опублікувати свою статтю у вітчизняному якісному журналі Scopus та Web of Science.

Тож перед вченими постає складний вибір: намагатися подати статтю самостійно в журнали інших країн, розуміючи, що така подача статті не гарантує публікацію, тим паче, якщо є певні обмеження в термінах і існує ризик, що стаття не встигне пройти рецензування. Або скористатися допомогою професійних компаній, що надають послуги наукового консалтингу та гарантують публікацію з індексацією.

РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

Якщо вчені, що займаються вивченням точних наук, ще можуть знайти декілька якісних вітчизняних журналів, що входять в міжнародні бази даних та потенційно після рецензування приймають дослідження для публікації, то науковцям, які працюють в соціально-гуманітарних науках, знайти вітчизняний журнал для публікації вкрай складно, а інколи неможливо. Як наслідок, більшість вчених звернули увагу на журнали, що входять в Emerging Sources Citation Index. Це відносно новий індекс у Web of Science Core Collection, який охоплює всі предметні напрямки.

ДЕТАЛЬНІШЕ ПРО ESCI

Emerging Sources Citation Index (ESCI) – це особливий показник журналів. До видань висувають мінімальні вимоги для початкового включення до індексу. Але журнали не мають достатнього рівня цитування. Фактично, це просто група журналів, яка очікує включення в SCIE, SSCI або A&HCI, але поки вони не володіють достатнім рівнем якості та впливом у науковому світі. Такі публікації не зараховуються в більшості розвинених країн, тому що ці журнали **не мають імпакт-фактора**. Тому для звітності, отримання грантів або наукових ступенів ці публікації в більшості країн **не підходять**. Окрім цього, вони можуть шкодити репутації вченого у науковому середовищі.

В Україні такі публікації поки що зараховуються, але я не раджу звертати увагу на журнали, що входять в цей індекс. Тому що шансів на виключення з Emerging набагато більше, особливо, якщо ці журнали не зможуть відповідати всім вимогам, будуть вести недоброчесну діяльність та не наберуть потрібної кількості цитування. Публікація в одному з таких журналів може поставити під загрозу наукові цілі вченого та фактично покаже, що стаття не змогла претендувати на публікацію в якісному журналі Scopus або WoS з повноцінним імпакт-фактором.

Тому публікацію результатів своїх досліджень краще довірити спеціалістам, що підберуть журнали з урахуванням наукових цілей, особливостей та тематики статті. Така співпраця забезпечить підбір якісного журналу для дослідження, гарантує публікацію та індексацію, що дозволить презентувати наукові здобутки вченого у світі науки на міжнародному рівні та гарантовано досягти своїх наукових цілей.

РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІННОВАЦІЙ — СТАРТАП-РУХ В УКРАЇНІ

Авторка
ТЕТЯНА ЖУРКОВИЧ

► У попередньому номері журналу ми писали про джерела фінансування науки в нашій державі. У цій статті ми хочемо згадати про ще одну фінансову перспективу, яка може допомогти розвивати українські дослідження – це стартапи.

► Готуючи статтю, я наштовхнулася на діяльність нобелівського лауреата з хімії Дана Шехтмана з Ізраїлю. Він вважає, що розвиток технологій, підприємництва допомагає суспільству бути благополучним і успішним. Технологічне суспільство, винахідливість змінюють сучасний світ на краще. Ось декілька його порад, як потрібно мислити та діяти, щоб розвивати технологічне підприємництво:

- ❖ Насамперед розвивати культуру підприємництва.
- ❖ Талант науковця доповнювати здібностями підприємця.
- ❖ Постійно навчатися та використовувати знання.
- ❖ Бути вкрай відповідальним, титанічно працювати та революційно діяти.
- ❖ Людина має твердо вірити у свою ідею та працювати над її розвитком.
- ❖ Бізнес та наука потребують молодих спеціалістів, які креативно, масштабно та стратегічно мислять, створюючи стартапи.
- ❖ Правильно позиціонувати розробки, вилучати з них користь, поширювати (рекламувати), використовувати маркетингові інструменти.

Думки Дана Шехтмана дійсно цікаві, тому я вирішила дослідити, чи є в Україні можливості для розвитку стартапів, які сприяють реалізації дослідницьких інновацій.

«Стартап» – з англійської мови означає «запускати». Це вид бізнесу, який не існував раніше та направлений на отримання доходу шляхом реалізації новітньої ідеї. Необхідно розуміти, що стартап, на відміну від вже існуючих моделей бізнесу, має низький рівень ризику виникнення конкуренції та копіювання на момент оприлюднення, що дає час для розгону та відриву від інших учасників бізнес-процесів.

В яких напрямках працює український стартап-рух?

У нашій країні ця ланка мало-розвинена, хоча перспективна. Зараз дуже популярно боротися за чисте довкілля. Весь світ у пошуках винаходів, які допоможуть очищати навколишнє середовище та берегти природу. Українські вчені не стали виключенням і долучилися до розробок у цій сфері. То ж що вони досліджують та представляють на конкурсах світового рівня?

Пристрій, який збирає воду з повітря – «WATER CLOUD UA».

Розробка допоможе заощадити мільйони гривень на зрошенні та забезпечить полив культур в регіонах, де є складнощі з доставкою прісної води. Цей стартап зайняв 3 місце на Міждисциплінарній науковій конференції «Falling Walls Lab Kyiv» 2017 та увійшов у число кращих на європейському конкурсі бізнес-ідей.

Жалюзі з сонячними панелями – «SOLARGAPS»

Українські розробники винайшли «розумні» жалюзі, що генерують чисту енергію завдяки фотоелектричним модулям. У 2019 році стартап SolarGaps виграв безповоротний грант від Єврокомісії у розмірі 1 млн євро в рамках програми «Horizon 2020». Це демонструє, що розробка знайшла визнання на світовому рівні.

Міжнародна платформа із зарядними станціями для електромобілів – «GO TO-U»

Онлайн-платформа об'єднує екологічно відповідальні бізнеси, що надають безоплатні послуги зарядки електромобілів. Метою стартапу стало бажання очищення навколишнього середовища від надмірної кількості CO₂ у повітрі завдяки популяризації електромобілів. Стартап «Go To-U» був відібраний до акселераційної програми «IMPACT Connected Car», що також фінансується у рамках Horizon 2020 ЄС.

Посуд, що біорозкладається – «FoodBIOPack»

Команда стартапу «FoodBIOPack» брала участь у багатьох зарубіжних конкурсах, виставках та конференціях, а у 2018 році отримала грант у розмірі 500 тисяч грн від компанії «Carlsberg Ukraine».

І таких прикладів можна навести безліч. За даними сервісу «Startup Ranking», у 2020 році Україна посідає 39 місце серед 194 країн та має 297 стартапів світового масштабу. Це досить непоганий показник, адже для порівняння у 2016 році наша держава посідала 83 місце. Першість займають США (65634 стартапів), Індія (8189 стартапів) та Велика Британія (5357).

А як Уряд підтримує розвиток стартапів у нашій державі?

Досліджуючи тему стартапів в Україні, можу точно сказати, що Уряд постійно робить кроки у цю сторону, розуміючи тенденцію та їхню роль у світі.

Сьогодні однією з основних організацій, що займається розвитком стартапів у нашій країні, є державний **Український фонд стартапів**. Він був започаткований за ініціативи Уряду та зареєстрований у 2018 році. Фонд розпочав свою активну діяльність лише з 11 липня 2019 року. Його місія полягає у сприянні створенню та розвитку технологічних стартапів на ранніх стадіях (pre-seed та seed), з метою підвищення їх глобальної конкурентоспроможності.

Бюджет Фонду формується за рахунок коштів держави, які були закладені для його роботи. Окрім цього, джерелами фінансування можуть бути благодійні та добровільні внески від юридичних та фізичних осіб, іноземних, міжнародних організацій та донорів. Наприкінці 2019 року минуле керівництво МОН на чолі з Олексієм Гончаруком передбачило 440 млн грн на фінансування стартапів протягом 2020 року.

Серед усіх інноваційних центрів, що впроваджені в Україні, також існує невелика кількість стартап-шкіл, інкубаційних програм для новостворених підприємств, що спрямовані на розвиток цієї сфери.

Окрім цього, згідно зі стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, що була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р, стартапи є структурною частиною національної інноваційної екосистеми.

Ця екосистема закладена у стратегію перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги, а також розвитку рівня інноваційності вітчизняної економіки, створення умов для покращення інноваційної сфери, збільшення розробок, що впроваджуються у життя, зростання рівня економічної віддачі та залучення інвестицій у інноваційну діяльність.

Український фонд стартапів

Згідно з цією стратегією потрібно створити умови для того, щоб новації стали використовувати у комерційних цілях, а саме:

- ❖ Спонукати до активної діяльності венчурний бізнес.
- ❖ Для того, щоб малий інноваційний бізнес успішно створювався, необхідно побудувати ефективну роботу, що буде передбачати більш спрощену систему оподаткування та звітності.

- ❖ На законодавчому рівні унормувати заходи щодо державної підтримки малого інноваційного бізнесу за умови співфінансування за рахунок інших джерел.
- ❖ Покращувати рівень знань щодо наукового підприємництва та створення інноваційної інфраструктури.
- ❖ Формування пріоритетної думки, що наукові дослідження, розробка та реалізація новітніх ідей потребують фінансової допомоги, а стартапи – експертної перевірки та інвестицій.

На етапі передачі знань та технологій необхідно збільшити кількість заходів інформаційного характеру та аудиторію для того, щоб поширювати позитивний досвід успішних стартапів, новітніх проєктів, впровадити українські та міжнародні заходи, запрошуючи до участі представників науки, освіти та бізнесу для налагодження взаємозв'язку між ними.

На думку Уряду, для розвитку сфери інноваційних стартапів потрібно зробити наступне:

- 1) спростити процедуру отримання посвідчення на тимчасове проживання іноземцям та особам без громадянства, які беруть участь у реалізації інноваційних проєктів;
- 2) спростити участь у венчурному фонді інвестора шляхом зменшення суми коштів, які потрібні для придбання цінних паперів такого фонду;
- 3) створювати елементи інноваційної інфраструктури для того, щоб надати фінансову допомогу дослідникам та стартапам;
- 4) забезпечити на базі ЗВО та наукових установ безперервного ланцюга стартап-школа — акселератор — бізнес-інкубатор;
- 5) впровадження англійської та/або американської юрисдикції в Україні для вирішення у судах корпоративних питань для стартапів та венчурних інвесторів;
- 6) зниження податкового навантаження на оплату праці та доходи фізичних осіб.

Впровадження підприємництва в Університетах

У вересні 2020 року мав стартувати пілотний проєкт «Підприємницький університет», який було запроваджено Стартап-інкубатором УЕР спільно з МОН, Міністерством цифрової трансформації, «Дія.Бізнес» та Українським фондом стартапів. У межах курсу в ЗВО планують викладати «Інноваційне підприємництво та управління стартап-проєктами». Студенти будуть створювати власні стартапи та подавати їх на конкурс. Найкращі отримують менторську підтримку від партнерів проєкту.

Як зазначила голова директорату науки та інновацій МОН Юлія Безвершенко, на сьогодні українські вчені та інноватори мають обмежений доступ до знань того, як свою розробку та

креативні ідеї перетворити на продукт чи послугу. Такий курс допоможе студентам та викладачам отримати досвід, а ЗВО, у перспективі, залучити додаткові кошти під впровадження своїх розробок.

А чи не пізно?

Багато українських та зарубіжних вчених виступають за ідею «Інноваційного ліфту», що передбачає розвиток підприємницького мислення ще з дитячого віку у школі. Створення бізнес-школи при ліцеях та школах, бізнес-інкубаторів, наукових парків при ЗВО і наукових установах є тим поступовим та активним виходом на підприємницький ринок міжнародного рівня. Така продумана система дійсно матиме надійний фундамент та потенційну реалізацію у майбутньому. Адже зараз на вагу золота цінується креативність, яка є основою нових ідей для стартапів. І це абсолютно правильно направляти дітей змалечку, які мають креативне мислення, генерувати ідеї, що з роками будуть розвинуті у новітні розробки.

Маємо надію, що у недалекому майбутньому ми зможемо формувати нове ставлення до сполучення «наука – підприємництво» і будемо діяти більш прогресивно та стратегічно, що покращить ситуацію у сфері вітчизняних винаходів, їхнього фінансування, комерціалізації та позиціонування на світовому рівні.

РІК РОБОТИ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ: ПІДСУМКИ ТА ПЛАНИ

Пройшов рік з моменту запуску науково-навчального центру компанії «Наукові публікації – Publ.Science». Спеціалістами Центру було розроблено стратегічну програму, що наразі активно допомагає науковцям в Україні та за кордоном дізнаватися більше інформації про функціонування міжнародних бібліографічних баз даних. Завдяки вебінарам та семінарам компанії з наукометрії вчені змогли краще та впевненіше аналізувати головні етапи підготовки наукових робіт для публікації в найкращих міжнародних виданнях, вчитися правильно планувати власну дослідницьку та публікаційну діяльність.

ЗА ЦЕЙ РІК БУЛО РЕАЛІЗОВАНО:

Більш ніж 50 інформаційних відео на YouTube каналах компанії

6 навчальних семінарів з наукометрії в університетах-партнерах (за період до початку пандемії Covid19)

74 вебінари з наукометрії та 9 циклів вебінарів

Більш ніж 4000 учасників навчальних заходів, проведених компанією «Наукові публікації – Publ.Science»

Участь у 10 наукових конференціях у різних куточках світу

Видано більше 1000 офіційних сертифікатів

Приєднуйтеся до наших безкоштовних програм та дізнавайтеся більше про всі тонкощі публікаційного процесу у Scopus та Web of Science. Зі всією інформацією стосовно найближчих заходів можна ознайомитися за посиланням →

YOUTUBE-КАНАЛ

Щоб бути в курсі усіх подій та новин, переглядати корисні відео на тему наукометрії та науки, науково-навчальний центр запустив YouTube-канал компанії. Це ще один майданчик, де зосереджена важлива інформація, що допомагає вченим розвивати свою діяльність. Завдяки професійному підходу команди Центру, YouTube-канал успішно розвивається та щоденно збільшує кількість наших підписників. Ми вдячні Вам за довіру та інтерес до нашої роботи. Переглянути канал →

СУЧАСНА ІТ-ІНФРАСТРУКТУРА ЕЛЕКТРОННОГО ЖУРНАЛУ, ЯКИЙ ПРЕТЕНДУЄ НА ВКЛЮЧЕННЯ У SCOPUS ТА WEB OF SCIENCE

Авторка
АННА ДЖИМ

В час розвитку мережі Інтернет надзвичайно виріс інтерес до послуг та роботи ІТ-спеціалістів. Мене звуть Анна, і я працюю frontend-розробником в компанії, яка тісно співпрацює з журналами, які індексуються в Scopus і Web of Science. Наш ІТ-департамент спеціалізується на розробці простих у використанні та функціонально складних сайтів для наукових журналів та видань. Робота над кожним з яких вимагає вивчення та дотримання вимог публікаційних баз, пошукових систем, потреб користувачів та видавництва тощо.

Сайт журналу, який прагне бути включеним до міжнародної бази даних, має відповідати цілому ряду серйозних вимог, багато з яких наведено у цій статті. Не кожен головний редактор знає, яким має бути електронний ресурс видання. **Розробка сайту журналу вимагає поетапної реалізації проєкту.**

1. Планування

На цьому етапі команда ознайомлюється з існуючим сайтом журналу, виділяє його позитивні та негативні риси, складає технічне завдання з програмування нового проєкту, терміни виконання робіт, прописує все, що має виконати замовник та виконавець, після чого підписується офіційний договір.

2. Програмування сторінок

Наша команда не використовує шаблонізатори та конструктори сайтів. Кожен клік на сайті викликає певну відповідь від вебсторінки. Тому при розробці інтерфейсу потрібно дивитися на сайт з точки зору звичайних користувачів, які будуть постійно його відвідувати. Таким чином не виникає зайвих запитань типу «А для чого це? Що буде, якщо ...?».

Для сайту створюється спеціальна база та адміністративна панель (саме в ній адміністратор заповнює усі необхідні дані, які будуть виводитись на сайті).

Програмування складається з двох частин:

1) Frontend-розробка – це те, що бачить відвідувач сторінки. Дизайнер підбирає кольорову гамму відповідно до концепції журналу, frontend-розробники реалізують дизайн та інтерфейс сторінок, з якими відбувається взаємодія. Також підбираються шрифти, кегель, відповідні заголовки, робиться все можливе, щоб сайт був максимально легким та простим для сприйняття.

2) Backend-розробка – складні набори коду, який виконує всі дії користувача. Наприклад, адміністратор сайту додає статтю та заповнює необхідні текстові поля. Ці дані мають зберігатися у відповідних «комірках» та відображатися у правильному місці. Усі ці дії чітко виконуються на стороні серверу і залишаються непоміченими звичайним користувачем. Однак без цього жоден сайт функціонувати не зможе.

3. Наповнення сайту та його можливості

3.1. На сайті прийнято виділяти статичні та динамічні сторінки (на першому етапі реалізації проєкту необхідно розділити сторінки відповідно до цієї класифікації).

До статичних сторінок належать сторінки, інформація на яких оновлюється не часто та заповнюється у внутрішніх файлах розробників. Таким чином мінімізується можливість випадкового внесення недостовірної

інформації на певну сторінку адміністратором. Сюди відносять:

1) **«Головна» сторінка** ("Home" page) – загальні відомості про видання, мета якої презентувати користувачу журнал.

2) **«Про журнал»** ("About" page) – розміщується історія журналу та вся інформація, що стосується видавництва та його засновників. Рекомендується «історію журналу» виносити на окрему сторінку, щоб користувач міг швидко знайти цю інформацію.

3) **«Публікаційна етика»** ("Publication ethics" page) – перераховуються нормативні документи та правила, згідно з якими журнал публікує науковий матеріал автора чи авторів, також розписуються обов'язки редакторів, редакційної колегії, рецензентів та авторів.

4) **«Авторські права та ліцензування»** ("Copyright and Licensing" page) – найчастіше розміщується договір згоди автора на публікацію, в якому автор може ознайомитися з усіма умовами, правами, зобов'язаннями перед науковим виданням. Також обов'язково публікується інформація про передачу права на публікацію наукової праці.

5) **«Положення про рецензування»** ("Double-Blind Peer Review Guidelines" page) – описується процес рецензування, який використовує наукове видання.

6) **«Індексація»** ("Indexing" page) – розташовуються посилання на сторінку картки журналу у різноманітних міжнародних базах даних та каталогах.

7) **«Тематика журналу»** ("Subject area of the journal" page) – перераховується тематичне охоплення журналу та напрямки досліджень, які є найбільш актуальними та пріоритетними.

8) **«Контакти»** ("Contact" page) – адреса, телефони, електронна адреса(и), онлайн-форма відправлення повідомлення, карта з геопозицією.

9) **«Політика конфіденційності»** ("Privacy policy" page) та **«Правила обробки персональних даних»** ("Rules for processing personal data" page) – правила, за якими журнал працює з інформацією, яку надають користувачі.

До динамічних відносять сторінки, інформація на яких змінюється за допомогою внутрішнього адміністративного управління сайтом. Також кількість деяких із таких сторінок не є обмеженою, вони постійно додаються у зв'язку з виходом нових випусків та публікаціями нових статей. Виділяємо:

1) **«Редакційна колегія»** ("Editorial board" page) – сторінка, на яку додаються учасники редакційної колегії журналу (ім'я, посада).

- Кожен член редколегії – це посилання на особисту сторінку науковця з детальною інформацією про його наукову діяльність. Максимально наповненою має бути сторінка **головного редактора**.

2) **«Архів»** ("Archive" page) – з усіма випусками журналу в хронологічному порядку.

- Клік на окремий випуск відкриває сторінку з усією наукометричною інформацією про цей випуск. Також тут розміщується файл випуску, який можна завантажити. Кожен випуск має містити посилання на окрему статтю, яка входить в номер. Авторів також бажано робити клікабельними, щоб мати можливість переглянути усі статті конкретного автора у цьому журналі.

3) **«Поточний випуск»** ("Current issue") – це спеціальна сторінка, на якій автоматично виводиться та оновлюється інформація про останній випуск журналу.

3.2. Особливу увагу наша команда приділяє сторінці **«Пошук»**. Інформація має знаходитися легко та чітко: ми реалізуємо можливість виконати пошук по всіх матеріалах, які публікуються на динамічних сторінках.

3.3. Також можливо створити на сайті журналу додаткову сторінку «Блог». Для цього ми додаємо окремий пункт меню та особливий розділ в панелі управління, після чого адміністратор має можливість публікувати у правильному форматі важливі новини, оголошення та статті.

Наявність як мінімум усіх вищеперерахованих сторінок на сайті – одна з вимог міжнародних баз даних Scopus та Web of Science.

**Але бувають випадки створення додаткових сторінок, які не є обов'язковими, наприклад, сторінка «Коефіцієнт прийняття статей» чи «Підписка на журнал».*

3.4. Можливість електронної подачі статті значно збільшує шанси наукового журналу на включення в Scopus чи Web of Science. Це спрощує життя науковців: декілька кліків та натискань на клавіатуру дозволяють відправити статтю на розгляд до будь-якого журналу менш ніж за 1 хвилину.

3.5. Додатково, якщо надходить замовлення від журналу, наша команда реалізовує повну автоматизацію процесу прийняття статей. Кожна стаття потрапляє в спеціальну базу, в якій адміністратор може виконати певні дії:

- 1) відправити статтю рецензентам та отримати від них оцінку наукової праці;
- 2) прийняти, відправити на доопрацювання, відхилити – одна з дій обирається на основі наданих рецензій;
- 3) повторно прорецензувати – якщо статтю надіслали після доопрацювання;
- 4) прийняти чи відхилити – знову ж таки відповідно до отриманих рецензій;
- 5) призначити випуск, до якого буде включена стаття у разі прийняття.

3.6. Мобільна версія сайту – вимога сьогодення та пошукових систем. Більшість користувачів використовує мобільні телефони для доступу в мережу Інтернет, тож сайт має бути адаптивним для всіх екранів.

3.7. Мікророзмітка та метатеги – репости і пошукові запити мають правильно виводити інформацію та відповідати вимогам пошукових систем. На кожній сторінці ми розміщуємо meta-теги, які допомагають Google відображати посилання коректно, індексувати усі сторінки, оновлення інформації та зображень з сайту.

3.8. Кросбраузерність – користувачі відвідують сайти за допомогою різних браузерів, саме тому сайт має однаково коректно працювати у Chrome, Internet Explorer, Opera, Firefox тощо.

3.9. Статистика – ми завжди ведемо підрахунок кількості завантажень та переглядів кожного випуску та статті, відстежуємо активність користувачів на сайті та їхні дії.

3.10. Дизайн – має відповідати міжнародним стандартам, бути чітким з інтуїтивно-зрозумілим інтерфейсом. Адже чим легше користувачам взаємодіяти з вебпорталом, тим частіше вони на нього будуть заходити.

3.11. Важливо, щоб сайт мав правильно створені sitemap.html, sitemap.xml, за необхідністю створюється rss-канал в Google News тощо.

3.12. Сайт повинен бути захищеним від атак, потрібно використовувати протокол шифрування інформації, особливо персональних даних користувачів. Адже розповсюдження персональної інформації переслідується законом та є недопустимим у роботі будь-якого сервісу.

3.13. Англійська версія сайту – обов'язкова вимога міжнародних баз даних. Сайт як мінімум повинен бути представлений на двох мовах: національній та англійській. Виняток надається тільки журналам англійськомовних країн, де національною мовою є англійська.

3.14. Швидкість завантаження – завантаження сторінки має займати не більше 3 секунд, інакше існує ймовірність, що сайт не буде переглянуто користувачем.

Усі перераховані елементи підтверджують якість, продуманість, валідність сайту, його відповідність вимогам як пошукових систем, так і вимогам міжнародних баз Scopus та Web of Science.

**це стандартизований пакет робіт, який можна розширювати додатковими функціональними можливостями*

4. Правильне розміщення та адміністрування сайту

4.1. Перш за все необхідно придбати **хостинг**, на якому будуть зберігатися усі файли проєкту. Більшість наших клієнтів повністю надають нам право вибору хостингу та його тарифу, що впливає на кількість матеріалів для завантаження та розмір усіх файлів (*SSD та inodes*). Недостатній розмір диску призведе до неможливості нормальної взаємодії з вебсайтом.

4.2. **Домен** – це перше, що запам'ятовує користувач. Саме доменне ім'я вводиться в поле URL. Сайт журналу має розміщуватися на власному домені. Ми категорично не рекомендуємо використовувати субдомен установи, яка видає журнал, адже це одна з причин відмови включення до міжнародної бази даних. Ресурс має бути самостійним та незалежним. Ми переглянули вебсайти топ-10 журналів Scopus та Web of Science – кожен з них має власне доменне ім'я, незалежне від видавництва.

4.3. **SSL сертифікати** – це спеціальні протоколи ключів обміну даних, які створюють безпечне з'єднання. Вони обов'язково мають бути на сервері, щоб шахраї не мали змоги перехопити чи підмінити персональні дані користувачів. Впевненість у безпеці персональних даних підвищує довіру користувачів до сайту.

4.4. **Корпоративна пошта.** Тут також важливу роль відіграє домен, адже корпоративну пошту типу *editor@your.site* можна створити тільки при розміщенні на власному доменному імені (*DNS*). Також, якщо ви бажаєте використовувати сервіси розсилок для розповсюдження новин та спеціальних пропозицій, необхідно прописати підписи SPF, DMRAC, DKIM тощо. Це підвищує довіру до ваших поштових адрес з боку поштових сервісів (gmail, mail.ru, ukr.net, yandex.mail тощо). Якщо ці налаштування не будуть задані або ж задані неправильно, то листи з ваших електронних адрес отримають мітку «спам».

Журнал, який друкує якісний матеріал, повинен мати відповідний сайт. Наша команда уникає шаблонних рішень та використовує індивідуальний підхід до кожного замовлення.

Я описала процес, який відточували роками. При цьому ми завжди удосконалюємо наші сайти та вирішуємо нові задачі від замовників, слідкуємо за тенденціями та вимогами міжнародних баз даних, надаємо рекомендації з удосконалення існуючих вебсайтів та створюємо сайти з нуля.

У 2019 році база даних Scopus розширила та вдосконалила методологію CiteScore, яка була покращена за допомогою відгуків підписників та багаторічного досвіду у цій сфері. Новий підхід направлений на ретроспективний розрахунок за всі попередні роки задля чіткого аналізу тенденцій. Показник CiteScore оновлюється 1 раз на рік.

Як тепер розраховується CiteScore?

- ▶ Справедливіше порівняння видань, що включають рецензовані типи публікацій (статті, огляди, доповіді з конференцій, розділи книг). Це робить розрахунок більш надійним.
- ▶ Додано публікації за 4 роки до розрахункового року включно.
- ▶ Триваліше вікно цитування статті. Замість 1 року тепер буде враховуватися цитування за 4 роки.
- ▶ Раніше значення CiteScore відображалося до 2 знаків після коми. Тепер – до одного знаку після коми.

Нова методологія CiteScore: CiteScore 2019

A | Кількість цитувань на статті, огляди, рецензії, тези конференцій, що були опубліковані в 2016-2019 роках

B | Кількість статей, оглядів, рецензій, тез конференцій, що були опубліковані в 2016-2019 роках

Користуючись показником CiteScore, вчений зможе розглядати видання для власних публікацій та краще в них орієнтуватися

ВИКЛЮЧЕННЯ ЖУРНАЛІВ ЗІ SCOPUS. ЧОМУ ТАК СТАЄТЬСЯ?

Щорічно Scopus проводить перевірку журналів та визначає їхню результативність трьома способами. Порушення одного з них і є суттєвою причиною для виключення журналу. **Давайте розглянемо їх детальніше.**

▶ **«Six metrics and benchmarks»** (шість показників та орієнтирів). Для ретельного розгляду журналу Scopus використовує 6 показників та орієнтирів, яким мають відповідати усі журнали, що індексуються у базі даних. Якщо видання не відповідає критеріям протягом 2-х років, CSAB повторно оцінює журнал.

▶ **«Radar»** (система аналізу якості видання). Цей інструмент використовують для повторної перевірки журналу. Він допомагає виявляти видання, що демонструють нетипову поведінку (активне збільшення кількості

статей, зміни у географічній приналежності, високі показники самоцитування журналу). Після перевірки Radar, видання потрапляє до CSAB, який і вирішує його долю.

▶ **«Publication concerns»** (занепокоєння щодо публікаційних моментів). Користувачі проявляють хвилювання стосовно діяльності видання та просять проаналізувати його роботу.

Для Scopus важлива не тільки якість контенту, але і здатність видання зберігати високу планку протягом року. База даних щорічно проводить до 3-х виключень. У цьому році їх було вже 3. Цілком імовірно, що буде опубліковано і третій список журналів, що закінчать свою індексацію в Scopus. Будемо слідкувати за оновленнями.

НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ
ua.publ.science

ПУБЛІКАЦІЇ У КРАЩИХ ФАХОВИХ ВИДАННЯХ УКРАЇНИ

НАБІР СТАТЕЙ ВЖЕ СТАРТУВАВ!

НАДСИЛАЙТЕ СТАТТІ ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦІЇ ТА БЕЗОПЛАТНОГО АУДИТУ МАТЕРІАЛУ

ЗВ'ЯЗАТИСЬ З НАМИ:

info-ua@publ.science
www.ua.publ.science

+38 (044) 392 45 52
facebook.com/ua.publ.science

Київ, вул. Герцена 35, оф. 125

НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ
ua.publ.science

ЯК ВИЗНАЧИТИ НЕДОБРОЧЕСНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Чи знаєте Ви різницю між «виданням-хижаком», «фейком» або «клоном» та про ризики публікації статті в них?

Наразі у науковому світі недоброчесні видання все частіше називають одним словом – «хижаки». Але, окрім цього поняття, існує й інші негативні явища у науково-видавничій діяльності – «фейк» або журнал «клон». І цю різницю між «фейком», «хижаком» та «клоном» потрібно розуміти.

ЩО ТАКЕ «ХИЖАЦЬКИЙ» ЖУРНАЛ?

Таке видання може спокійно індексуватися у наукометричній базі даних, оскільки не встигло потрапити на щорічну перевірку журналів. І термін індексації може тривати декілька років. Прискорити моніторинг діяльності журналу допомагає скарга чи питання щодо його показників.

Журнал «хижак» бере гроші та публікує якомога більше статей, які часто не відповідають міжнародним стандартам якості. Редакція вирішує не дотримуватися публікаційної етики, а обирає шлях додаткового заробітку: умовно кажучи, видає 50 випусків у рік, публікуючи тисячі статей. Існують цілі видавництва, які ведуть таку недоброчесну діяльність. Вони створюють декілька журналів і таким чином заробляють гроші.

ВИДАННЯ «КЛОН»

Це «видання», яке повністю копіює дані оригінального журналу, що індексується в одній з баз даних, а саме його сайт, ISSN, редакційну колегію, систему подачі, конфіденційну етику та інші розділи. Це робиться для того, щоб було вкрай важко відрізнити «клон» від оригіналу і від його імені збирати гроші за публікації.

Нещодавно на нашому інформаційному порталі «Наука та метрика» ми писали про шахрайську діяльність одного сайту видання, що є «клоном». Шахраї реалізували свій план, спираючись на те, що справжній журнал важко знайти, бо він є частиною великого видавництва. Злодії скористалися ситуацією, організували сайт-клон цього видання, зібрали платежі від імені журналу, пообіцявши публікацію, але у результаті індексація не відбулась.

ФЕЙКОВИЙ ЖУРНАЛ

Зазвичай він не має індексації у наукометричній базі даних, вихідних даних про редакційну колегію, систему подачі та інших розділів. Шахраї можуть ігнорувати навіть розділи «публікаційна етика» і «рецензування», що передбачені в обов'язкових вимогах до наукових журналів. Тому, якщо на сайті не вистачає цих важливих сторінок, потрібно замислитися над його справжністю.

Які ще ознаки фейкового журналу?

- має нелогічний шлях посилання, який ніяким чином не пов'язаний зі статтею;
- ледь помітні зміни у назві (одна буква чи прийменник), URL-посиланні або в логотипі;
- часто «фейки» створюють на платформі OJS (Open Journal System). Причина в тому, що вона є безоплатною та її легко використовувати.

Є така практика, коли журнал веде етичну діяльність, індексується у базі даних, але регулярно додає до неї статті нових випусків. Він може стабільно приймати до публікації якісні статті, видавати нові випуски, але, наприклад, з 2018 року не відбувається індексації нових робіт.

Скоріше за все причина полягає у відсутності відповідального, який би надсилав запит до Scopus з проханням проіндексувати дослідження. Тому, якщо шахрай бачить таку неактивність, він може знову скористатися ситуацією, створити такий самий сайт журналу й швидко набрати чимало статей у випуски за малі гроші.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ЗІ СТАТТЯМИ, ЯКІ ОПУБЛІКОВАНІ У НЕДОБРОЧЕСНОМУ ЖУРНАЛІ?

Наукометричні бази даних обов'язково організовують моніторинг діяльності журналу, зазвичай після чого припиняється індексація наукової роботи. Але при повторній публікації статті робота буде вважатися плагіатом, оскільки вона була вже опублікована у відкритому доступі.

НА ЩО РОЗРАХОВУЮТЬ ШАХРАЇ?

Публікація наукових статей – це не основна робота вчених. Через свою зайнятість науковці можуть витрачати дуже мало часу на експертизу та вибір журналу. Окрім цього, шахраї розраховують, що зможуть деякий час безкарно вести публікаційну діяльність серед великої кількості інших журналів, і перш ніж вони потраплять під перевірку, встигнуть заробити гроші.

Що спонукає бази даних перевіряти видання?

- якщо видання не відповідає критеріям бази даних;

- нетипова поведінка (активне збільшення кількості статей, зміни у географічній приналежності, високі показники самоцитовання журналу тощо);

- занепокоєння, які висловлюють користувачі бази даних та проявляють хвилювання щодо діяльності видання, просячи проаналізувати його роботу.

Якщо ми хочемо розвивати сферу наукових досліджень, генерувати новітність, то необхідно гостріше ставити питання дотримання публікаційної етики. Адже, поки ми зволікаємо, шахраї продовжують обманювати та безкарно плести свою павутину фейкової науки.

Текст: Журкович Тетяна / Волинець Тетяна

НАУКА ТА
МЕТРИКА

ВІДТЕПЕР МИ ТАКОЖ У ТЕЛЕГРАМІ! ЧИТАЙТЕ ЩЕ БІЛЬШЕ АВТОРСЬКИХ СТАТЕЙ

ВКЛЮЧЕННЯ ЖУРНАЛУ В SCOPUS ТА WEB OF SCIENCE. ЯК ПОТРАПИТИ ДО КАТЕГОРІЇ «А»?

Авторка
ЕЛИЗАВЕТА БАТАСВА

Ми активно вивчаємо питання публікацій в міжнародних виданнях наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, але залишаємо поза увагою досить важливе питання – «Що робити українським журналам?» – Звичайно, відслідковувати світові тенденції та намагатися відповідати міжнародним стандартам публікаційної діяльності.

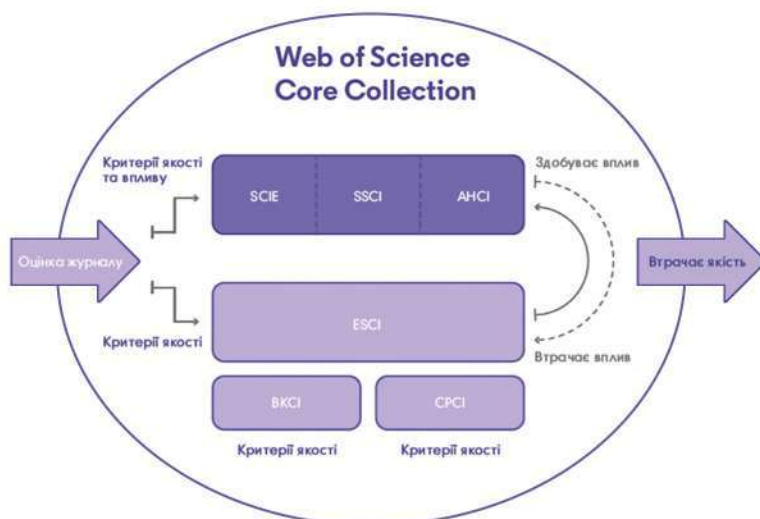
Процес включення в такі бази даних, як Scopus та Web of Science, є доволі складним та багатоетапним. Тому пропонуємо розглянути головні кроки його реалізації.

ПРОЦЕС ВІДБОРУ ДО WEB OF SCIENCE CORE COLLECTION

Редакційні рішення проводяться власними експертними редакторами, які не належать до видавництва чи науково-дослідних інститутів, таким чином усуваючи будь-які потенційні конфлікти інтересів. Кожен редактор відповідає за свій науковий напрямок, що дозволяє детально проаналізувати журнал в цілому.

The Web of Science Core Collection має 28 критеріїв для оцінки журналів. Вони поділяються на 24 критерії якості та 4 критерії впливу. Журнали, які відповідають критеріям якості, включаються в Emerging Sources Citation Index (ESCI). Журнали, які відповідають додатковим критеріям впливу, потрапляють в SCIE, SSCI або AHCI в залежності від предметної області.

Це динамічні колекції журналів, що підлягають постійному оцінюванню з метою відповідності журналів необхідному індексу. Журнали ESCI, які отримують визнання, переходять в SCIE, SSCI або AHCI, а журнали SCIE, SSCI і AHCI, що втрачають вплив – в ESCI. Журнал, якість якого погіршується, виключається з основної колекції Web of Science. Детальніше з процесом можна ознайомитися на рисунку:

Загальний процес оцінки кожного видання представлено на наступній сторінці, розглянемо кожен з етапів:

- **Первісна перевірка:** основна мета полягає у забезпеченні однозначної ідентифікації журналу.
- **Редакторська перевірка:** редактори Web of Science проводять повну оцінку журналу.

1. Первісна перевірка

2. Редакторська перевірка

3. Редакторська оцінка

Критерії якості			Критерії впливу
- ISSN - Назва журналу - Видавець журналу - URL-адреса журналу - Доступ до контенту - Наявність політики експертного контролю - Контактні дані	- Науковий зміст - Назва статті та анотація англійською мовою - Бібліографічна інформація латиницею - Чіткість мови - Своєчасність та / або обсяг публікації - Функціональність веб-сайту / Формат журналу - Наявність етичних тверджень - Відомості про редакційну колегію	- Склад редколегії - Дійсність заяв - Експертна оцінка - Актуальність вмісту - Деталі щодо грантової підтримки - Дотримання стандартів наукової спільноти - Розподіл автора - Належне зазначення цитат та списку літератури	- Порівняльний аналіз цитування - Аналіз цитування авторів - Аналіз цитування редакційної ради - Значущість вмісту

• **Редакторська оцінка якості видання:** редактори перевіряють відповідність назви журналу цілям, завданням, архіву, складу редакційної колегії.

• **Редакторська оцінка впливу видання:** критерії на цьому кроці призначені для вибору найбільш впливових журналів у даній галузі дослідження, використовуючи дані про цитування, як основний показник впливу.

Успішний результат

Починається редакторська перевірка

Починається редакторська оцінка

Включається в ESCI та оцінюється на вплив

Включається в SCIE/SSCI/ANCI

Невдалий результат

НЕВДАЛА ПЕРВІСНА ПЕРЕВІРКА

Повторна подача доречна, як тільки проблеми будуть вирішені

НЕВДАЛА РЕДАКТОРСЬКА ОЦІНКА

Повторна подача доречна, як тільки проблеми будуть вирішені

НЕВДАЛА РЕДАКТОРСЬКА ОЦІНКА ВПЛИВУ

Повторна подача забороняється на 2 роки

НЕВДАЛА РЕДАКТОРСЬКА ОЦІНКА ЯКОСТІ

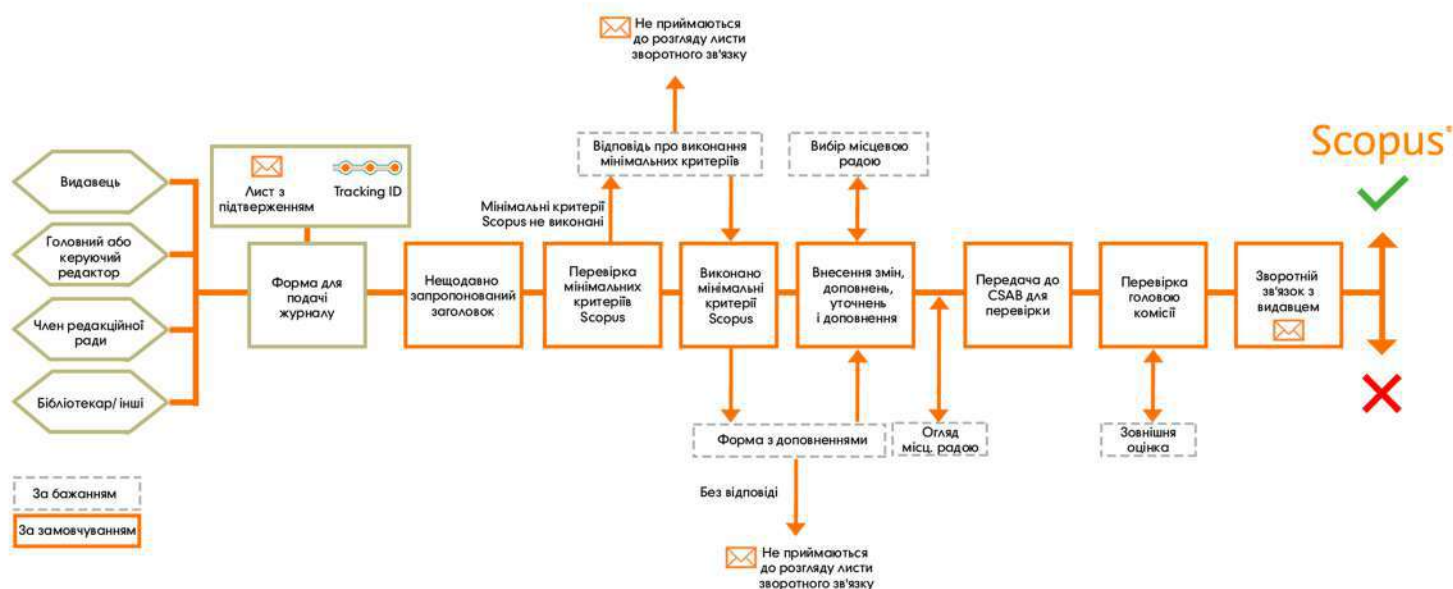
Подання / продовження висвітлення в ESIC

Повторна подача забороняється на 2 роки

ПРОЦЕС ВКЛЮЧЕННЯ В SCOPUS

Щороку близько 3500 нових журналів подають заявку на включення в наукометричну базу даних Scopus, але тільки 33% з них відповідають мінімальним вимогам. І тільки близько 50% журналів приймаються після огляду CSAB.

CSAB (Експертна рада з відбору контенту в Scopus) – це міжнародна група вчених, дослідників та бібліотекарів, які розподілені на основні наукові дисципліни, та протягом усього року займаються переглядом видань, що подають заявки на включення до Scopus.

Процес включення в Scopus

Усі журнали повинні відповідати мінімальним критеріям, щоб почався етап попередньої оцінки:

- Мінімум 2 роки публікаційної активності журналу
- Рецензований контент видання
- Регулярна публікація випусків
- Реєстрація у Міжнародному центрі ISSN
- Релевантність та орієнтованість на міжнародну наукову спільноту
- Етика публікаційної діяльності

Наступний етап перевірки журналу включає такі критерії:

- Політика журналу (*Journal Policy*)
- Якість контенту (*Quality of Content*)
- Авторитетність журналу (*Journal Standing*)
- Регулярність випусків (*Regularity*)
- Доступність онлайн (*Online Availability*)

З повним списком можна ознайомитися на сайті наукометричної бази даних Scopus.

Остаточне рішення щодо журналу приймається на заключному етапі перевірки із зазначенням конкретних висновків. Повторна подача журналу на оцінку можлива через 1, 1,5, 2, 3 або 5 років.

Щорічний процес переоцінки журналів в SCOPUS

Раз на рік Scopus аналізує результати роботи всіх журналів у базі даних за наступними показниками:

- Норма самоцитування
- Загальна норма цитування
- CiteScore
- Кількість статей
- Кількість кліків на тексти статей на сайті Scopus.com
- Кількість переглядів анотацій на сайті Scopus.com

Допустимі межі кожного з показників діяльності видань зазначені на сайті Scopus.

Якщо журнал не відповідає жодному з шести критеріїв вище, Scopus повідомить редакцію видання про його недостатню якість і дозволить журналу протягом року поліпшити хоча б один показник. Якщо через рік журнал зможе поліпшити хоча б один показник, він не братиме участі в повторній оцінці в цьому році. Однак, якщо журнал не задовольняє всім шести критеріям протягом двох років поспіль, він буде відзначений для переоцінки незалежною Експертною радою з відбору контенту в Scopus (CSAB).

Критерії оцінки журналу при його повторній оцінці ідентичні зазначеним вище базовим критеріям відбору наукового контенту в Scopus, які застосовуються до нових заявок. Після завершення процесу переоцінки CSAB вирішить, чи продовжити індексацію журналу в базі, чи припинити охоплення в Scopus (весь контент, наукові статті, які були проіндексовані в базі Scopus до завершення повторної оцінки, залишаються в Scopus).

Для успішного процесу включення журналу необхідно пройти складний шлях: проаналізувати цілі журналу, перевірити відповідність міжнародним критеріям, забезпечити наявність всіх елементів, після чого подати заявку на включення до бази даних Scopus та очікувати на результат.

Разом з редакцією журналу бажаю Вам успіхів у цьому непростому процесі.

РІЗНИЦЯ ПОКАЗНИКІВ CITESCORE ТА SJR. ЧОМУ ВІРИТИ?

Наших вчених часто цікавить питання, чому показники квартилю Scopus та Scimago різні, і на що вченому краще орієнтуватися? Ми вирішили розкрити цю тему більш детально.

Якщо мова йде про квартилі журналу, що входять у Scopus, ми згадуємо показник SJR (Scimago), але потрібно розуміти, що дані про квартилі знаходяться і на офіційному сайті Scopus. Для початку розглянемо, що таке Scopus та Scimago.

Scopus є базою даних дослідницьких рефератів та цитат, а також джерелом інструментів для аналітичної роботи вчених, наукових видань по всьому світу. Інформація, що розташована в цьому сервісі, постійно оновлюється та допомагає знаходити дані про фінансування, приймати стратегічні рішення, відкриває доступ до актуальної інформації і тенденцій у сфері, а також багато інших можливостей. Scopus не є загальнодоступним. Повноцінно усіма інструментами платформи можна користуватися лише після оформлення доступу, хоча певну інформацію можна отримати без підключення.

Scimago – це загальнодоступний сервіс, що включає список наукових журналів та публікаційні показники країн. Розробники беруть дані зі Scopus. Ця інформація так само може використовуватися вченими для порівняння та аналізу. Scimago демонструє діяльність журналів, що входять до списку бази даних Scopus з 1996 року.

SJR

Scimago Journal & Country Rank

ЯКІ Є МЕТОДИКИ РОЗРАХУНКУ НА ЦИХ ПЛАТФОРМАХ?

Обидві платформи використовують певні метрики для розрахунку впливовості журналу. Основною метрикою в Scimago є SJR, в Scopus – CiteScore. Спільним для обох платформ є наявність інформації про квартилі видання, але часто він може не співпадати в обох сервісах.

SCOPUS

До CiteScore в Scopus існували такі метрики як SNIP (Source Normalized Impact per Paper) та SJR (SCImago Journal Rank – журнальний рейтинг SCImago), якими активно користуються й досі. Але відгуки користувачів платформи демонстрували, що їм необхідна більш проста формула розрахунку метрики цитування, тому було вирішено ввести новий показник – CiteScore. Він дозволяє оцінювати більше 20 тисяч видань, серед яких не тільки рецензовані журнали, а й книжкові серії, матеріали конференцій, галузеві журнали (більше, ніж у 300 дисциплінах). Показник CiteScore виник нещодавно, його розрахунок досить прозорий та зрозумілий. Метрику можна самостійно перевірити та використовувати разом з більш складними показниками. Адже одне з золотих правил у наукометрії полягає у необхідності розгляду декількох показників для оцінки та гарантії об'єктивності.

Нова методологія CiteScore: CiteScore 2019

$$\text{CiteScore 2019} = A/B$$

A | Кількість цитувань на статті, огляди, рецензії, тези конференцій, що були опубліковані в 2016-2019 роках

B | Кількість статей, оглядів, рецензій, тез конференцій, що були опубліковані в 2016-2019 роках

ЯК РОЗРАХОВУЄТЬСЯ SJR?

SJR допомагає оцінити місцезнаходження журналу, престиж наукових робіт вчених, орієнтуючись на кількість вагомих цитат на кожний документ. Таким чином, видання наділяє власним престижем інші журнали, цитуючи статті, що були опубліковані в них. Цитата з високим показником SJR має більшу цінність, ніж цитата з нижчим SJR.

Як бачимо з формули, наведеної нижче, спосіб розрахунку показника SJR набагато складніший, ніж в Scopus.

$$SJR_i = \frac{(1-d-e)}{N} + e \cdot \frac{Art_i}{\sum_{j=1}^N Art_j} + d \cdot \sum_{j=1}^N \frac{C_{ji} \cdot SJR_j}{C_j} \cdot \frac{1 - \left(\frac{\sum_{k \in \{Dangling-nodes\}} SJR_k}{\sum_{h=1}^N \sum_{k=1}^N \frac{C_{kh} \cdot SJR_k}{C_k}} \right)}{\sum_{k \in \{Dangling-nodes\}} SJR_k} + d \cdot \left[\frac{\sum_{k \in \{Dangling-nodes\}} SJR_k}{\sum_{j=1}^N Art_j} \right] \cdot \frac{Art_i}{\sum_{j=1}^N Art_j}$$

$$SJRQ_i = \frac{SJR_i}{Art_i}$$

SJR_i - Scimago Journal Rank of the Journal i .

C_{ji} - Citation from journal j to journal i .

C_j - Number of References of journal j .

d - Constant, normally 0.85.

e - Constant, normally 0.10.

N - Number of Journals

Art_j - Number of Articles of journal j

Чому Scopus та Scimago дають різні дані?

Через те, що дві платформи використовують різні формули розрахунку впливовості журналу і виникає ця різниця у показниках, а також відмінності у даних кuartилію. CiteScore орієнтується на кількість цитування, а SJR на вагу цитати.

Чому методика розрахунку CiteScore в Scopus більш релевантна, ніж SJR в Scimago?

CiteScore допомагає забезпечувати релевантне відображення показників в усіх предметних галузях. Прозорість цієї метрики надає можливість у будь-який момент перевірити розрахунок, що буде базуватися на актуальній інформації про цитування. Формула позбавлена складного алгоритму й дозволяє легше перевірити розрахунок.

Окрім CiteScore, користувачі можуть використовувати динамічну метрику CiteScore Tracker. Вона вираховується так само як CiteScore, орієнтуючись на дані, що базуються на показниках поточного року.

Завдяки показникам Scopus можна дізнатися квартиль журналу, а також передбачити його розвиток, аналізуючи метрики та переглядаючи тренди, які надає база даних. Адже, якщо ви активно претендуєте на грантове фінансування, то необхідно передбачати розвиток журналу (щоб він не понизився у рейтингу, а залишився і на наступний рік).

Через громіздку формулу Scimago, без зрозумілого алгоритму розрахунку передбачити квартиль журналу дуже складно. У вченого менше можливостей спрогнозувати розвиток діяльності видання і своєї публікаційної активності.

НА ЩО КРАЩЕ ОРІЄНТУВАТИСЯ?

Scimago є доступною платформою, на відміну від Scopus, а також простішою у розумінні та використанні. Саме через це багато хто звертається саме до неї, коли шукає видання для публікації.

Але також ми рекомендуємо обов'язково апелювати до офіційного сервісу Scopus і брати інформацію з першоджерела, повноцінно користуючись усіма аналітичними інструментами бази даних, будуючи стратегію своєї діяльності. Але, якщо ви помітили розбіжності у показниках квартилю журналу, необхідно враховувати вимоги до нього згідно тієї платформи, що зазначена у законодавчих документах вашої країни, а також в залежності від публікаційних вимог наукової організації, де ви працюєте.

Наприклад: у наказі МОН України «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» зазначено, що наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3), — до двох публікацій.

У документі чітко прописані вимоги до публікації згідно з сервісом SCImago. Тому уважно читайте вимоги в документах, консультуйтеся з цього приводу зі своїми колегами, спеціалістами з науково-публікаційного консалтингу, щоб бути в курсі усіх нюансів та успішно розвивати свої наукові дослідження.

Ще більше корисної інформації про показники SJR та CiteScore дивіться у спеціально підготовленому відео матеріалі

СКІЛЬКИ ЖУРНАЛІВ ВИКЛЮЧИЛИ З JOURNAL CITATION REPORTS?

ЗВІТ ВІД WEB OF SCIENCE

Компанія Clarivate є світовим лідером із надання довіреної інформації для розвитку інновацій. У ній працює команда професійних експертів, яка займається оцінкою журналів, книг та матеріалів конференцій. Одним з її продуктів є база даних Web of Science, яка щорічно готує звіти, що допомагають науковій спільноті оцінювати дослідницькі журнали за допомогою даних платформи, показників та візуальних інструментів. Спираючись на цю інформацію, всі учасники дослідницьких процесів приймають важливі рішення для подальшої стратегії розвитку їхньої діяльності.

Web of Science опублікував звіт Journal Citation Reports (JCR), який базується на даних 2019 року, що були зібрані з бази даних Web of Science Core Collection. **То що ж було додано чи змінено в діяльності бази даних?**

Цьогорічне видання включає понад 12 000 журналів з 83 країн та з 236 категорій. З них більше 1600 видань мають повністю відкритий доступ. До JCR було додатково включено 351 журналів, з них 178 з повністю відкритим доступом. З'явилися нові дані про моделі відкритого доступу, які показують статті кожного видання за моделлю доступу.

Тепер читачі можуть швидко та легко ідентифікувати кількість статей, що опубліковані за традиційною моделлю передплати і ті, що опубліковані за допомогою ліцензії Creative Commons.

Цього року база даних виключила 33 журнали з Journal Citation Reports. Платформа постійно контролює діяльність видань, і, якщо ті демонструють аномальну поведінку в кількості цитування, самоцитування журналу, тоді такі видання виключають з бази даних. Окрім цього, було висловлено стурбованість редакціям 15-ти журналів.

Цього року виповнюється 60 років з часу заснування Інституту наукової інформації (ISI) Юджином Гарфілдом і 45 років з моменту першого використання Web of Science Journal Citation Reports у 1975 році.

Як зазначив Кіт Коллієр, старший віце-президент «Product» з Science Group в Clarivate, більше ніж 40 років науковці, редактори, видавці, фундатори покладаються на неупереджені дані з Web of Science Journal Citation Reports для того, щоб визначити та оцінити провідні світові науки та наукові журнали.

НАУКОВІ ПОДІЇ, ЩО ВІДБУВАТИМУТЬСЯ У НАЙБЛИЖЧИЙ ЧАС І МОЖУТЬ ВАС ЗАЦІКАВИТИ

Науково-навчальний центр компанії «Наукові публікації — Publ.Science» продовжує серію навчальних вебінарів з наукометрії задля забезпечення науковців інформацією щодо головних аспектів написання успішних наукових робіт та актуальних змін, що відбуваються у цій сфері.

- Ви дізнаєтесь про наукометричні метрики для аналізу своєї діяльності.
- Визначите головні аспекти функціонування міжнародних бібліографічних баз даних.
- Проаналізуєте головні етапи підготовки наукових робіт для публікації в найкращих міжнародних виданнях.
- Навчитесь планувати Вашу дослідницьку та публікаційну діяльність.
- Зрозумієте як досягнути визнання в міжнародному науковому товаристві.

ЦИКЛ НАВЧАЛЬНИХ ВЕБІНАРІВ З НАУКОМЕТРІЇ -2020-

Жовтень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Листопад

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Грудень

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

● — Цикл навчальних вебінарів з наукометрії №1

Участь у вебінарах допоможе Вам удосконалити Ваші наукові дослідження, створити найкращі умови для їх розміщення у світових наукових виданнях, що забезпечить Ваше визнання міжнародною спільнотою.

ВАЖЛИВО! Деякі дати вебінарів можуть бути змінені! Відслідковуйте актуальну інформацію на сторінці → www.ua.publ.science/uk/webinars

Головний редактор

Цурган Андрій

Шеф-редактор

Журкович Тетяна

Автори матеріалів, журналісти, оглядачі

Батаєва Єлизавета

Джим Анна

Журкович Тетяна

Ященко Марина

Романенко Владислав

Гнатуш Віталій

Редакторська група

Федій Інна

Клименко Ілона

Коректори

Головатенко Вероніка

Технічна підтримка вебпорталу

Джим Анна

Клюйко Анатолій

Зворотний зв'язок

Прес-центр: +38 (044) 333 78 91

www.nim.media

info@nim.media

НАУКА ТА МЕТРИКА

ОТРИМУЙТЕ НОВІ ВИПУСКИ ПЕРШИМИ!

info@nim.media

+38 (044) 333 7891

www.nim.media

НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ
ua.publ.science

БАЖАЄТЕ ОПУБЛІКУВАТИ НАУКОВУ СТАТТЮ В ЖУРНАЛАХ ІЗ БАЗ ДАНИХ
SCOPUS / WEB OF SCIENCE

ЗВ'ЯЖІТЬСЯ З НАМИ НАЙЗРУЧНІШИМ ДЛЯ ВАС СПОСОБОМ:

info-ua@publ.science
www.ua.publ.science

+38 (044) 392 45 52
facebook.com/ua.publ.science

Київ, вул. Герцена, 35, оф. 125

